

AMAGERLANDS NUMISMATISKE FORENING

Nr. 411

24. FEBRUAR 2022

50. Årgang

Dansk guldmedalje fra Store Nordiske Krig solgt i Tyskland – læs historien i bladet.

KOMMENDE MØDER
10. OG 24. MARTS

En helt speciel gave til minde om en særlig dag.

Fra motiv til smykke og medalje fra et digitalt foto.

Villadsen Metal & Design
4056 8906 · danske-medaljer.dk

Formanden har ordet

Endelig kunne vi igen åbne dørene til foreningens Møntbørs, som blev afholdt lørdag den 12. februar 2022.

Der var 6 mønthandlere tilstede og vi havde i alt udlejet 20 bytteborde til møntsamlere. Besøgstallet landede på knap 250 møntinteresserede og der var mange store roser til foreningen fra mange af de fremmødte.

En stor tak til holdet bag tilrettelæggelsen og gennemførelsen af Børsen - I gør det fremragende.

Selvom man er noget træt efter sådan et dag, så er vi allerede klar til at se frem mod næste store arrangement på Skottegårdsskolen, som er lørdag den 17. september 2022. Her vil vi i anledning af foreningens 50 års jubilæum afholde Danmarks Største Byttedag for møntsamlere.

Under anvisningssalget var der bl.a. meget stor interesse, da vi afsluttede de seneste 3 års salg af sedler fra et medlems seddelsamling, som i alt var på 4.500 sedler.

Husk at kigge forbi på mødet torsdag den 10. marts, her kommer Niels Nielsen og fortæller om de mange dødsfald der var blandt kejsere i Rom i år 238.

Med venlig hilsen

Amagerlands Numismatiske Forening

*Steen Jakobsen
Formand*

Der var stor interesse for varerne blandt deltagerne – ANF's eksperter vurderer mønter

T-shirten er produceret i anledning af ANFs 25 års jubilæum til efteråret. Den er produceret og designet af Villadsen Design.

Roskilde Mønt- & Frimærkehandel ApS

Se vores webshop på:

www.roskildeonline.com

Algade 28 • 4000 Roskilde • Tlf. 4636 7419

roskildefrimont@hotmail.com

Sjælden guldmedalje solgt i Tyskland

af Preben Nielsen

På F.R. Künkers auktion 359, der blev afviklet i Berlin 26. januar 2021 blev der som nr. 668 udbudt en dansk guldmedalje med én vægt på 20 dukater, 69,2 gram fra år 1700. Medaljen viser på den ene side Danmarks belejring og beskydning af Tønning fra 26. april – 2. juni. Den anden side viser en svensk, engelsk og hollandsk flådes bombardement af København i perioden 20. april – 3. juli 1700.

De to begivenheder var optakten til Den store Nordiske Krig, der blev genoptaget i 1709 og fortsatte indtil freden blev indgået i 1721. Medaljen er beskrevet af J. Sømod, Danske & Norske Medailler & Jetoner, som nr. 560.

Medaljen hos Künker blev udbudt til 50.000 euro og opnåede hammerslag på 80.000 euro, hertil kommer naturligvis salær. Den selvsamme medalje var udbudt 25. marts 2021 hos Heritage Auctions, Signature Auction i Dallas U.S.A.

En dansk medalje bør være produceret i Danmark!

Villadsen Metal & Design | danske-medaljer.dk

AUKTIONSLISTE 10. MARTS 2022

Nr. Land **Beskrivelse** **Kval.** **Opråb** **Notat**

2196	Antikken	Caracalia 198-217, denar. Rev. Marti Pacatori	1+-01	200	
2197	Antikken	Philip 1, 244-249, Antoninian. Rev. Pomae Aeternae	1+	100	
2198	Trankebar	Fr. 6, IV kas 1816, Sieg 87.1, UBJ 369	1+	100	
2199	Danmark	Fr. 2, 2 skilling 1561, H 11	1	200	
2200	Danmark	Fr. 3, 2 skilling 1653, Aagaard 38k, H 130B, S 95, Sieg 16.2, kantskade	1+ ks.	90	
2201	Danmark	Chr. 6, 1 sk. 1746, H 8 - pænt eks. for typen	1+	500	
2202	Oldenburg	Fr. 5, Mariengroschen 1763, H 11B, S 34	1+	800	
2203	DK-Emblemer	Frederiksbergs 100 mands forening stiftet 18. oct. 1892		20	
2204	Rom/Byzans	Antikken, "Gæt en romer", 22 stk. i brugspræget kvalitet	vk.	22	
2205	Rom	Gordian 3, 238-244, Antoninian, Rev. LAETITA AUG N	1+-01	200	
2206	Rom	Gordian 3, 238-244, Antoninian, Rev. SECVRIT PERPET	1-1+	150	

2207	Rom	Philip 1, 244-249, Antoninian, Rev. P M TR P II COS P P	1+	180	
2208	Danmark	DKM Årssæt 1993, 1994, 1995	0	110	
2209	Fransk Vest-Afrika	1,2,5 francs 1955 (1-1+),1948,1956 (01-0)	vk.	10	
2210	Tanzania	25 + 50 shilling 1974, KM 7/8, Ag 57 g .500	0	70	
2211	Mauritius	25 + 50 rupees 1975, Ag, 57 g .500, KM 40/41	0	70	
2212	Gambia	20 + 40 dalasis 1977,Ag, 63 g sterlingsølv, KM 17a/18a	0	140	
2213	Mongoliet	25 + 50 tugrik 1976, 63 g sterlingsølv, KM 36/37	0	140	
2214	Malawi	5 + 10 kwacha 1978, 63 g sterlingsølv, KM 15/16	0	140	
2215	Falklands Øerne	5 + 10 pund 1979, 63 g sterlingsølv, KM 11/12	0	140	
2216	Danmark	5 øre 1927 HCN. Forgyldt med delvis platin (Mønthuset)	1	40	
2217	Tokens	Kalundborgegnens Møntklub 5 årsjubelæum, sølvmedalje 30mm, 14g	01	40	
2218	Ny Granada	Nueva Granada, 1-Real 1838. Kontramarkeret med "C", KM 91.1	1	20	
2219	Tokens	Karl XIV jeton 1875. Folkets Kærlighed Min Belønning., Holst 25	1+	20	
2220	Tokens	Spejdernes Bloddonorkorps 38x60 mm. 1910-1960, 35 mm., 2 stk.	1+-01	40	
2221	Sverige	ALLAN DAHL på 5 øre 1876, CEJ 10, Carl-Erik Jensen, Nordiske mønter i reklamens tjeneste, NR-44 1995.	1-1+	40	
2222	Danmark / Guatemala	AD inslået på 1-Skilling 1863 og på 2-Realer 1862, Guatemala	1-1+	40	
2223	Danmark	Chr. 4, 2 skilling 1604, H 79A	1- 1+/1+	150	
2224	Danmark	Chr. 7, 1/12 sp.daler 1787, H 43	1-	50	
2225	Danmark	Chr. 9, skilling 1867, H 6	1+-01	50	
2226	Danmark	Hans, hvid u.år 1483 - 1513, Malmø, Sieg 7.1	1	75	
2227	Danmark	Erindringsmønt 2 kr. 1903	1+	50	

2228	Danmark	1 kr. 1875 og 1916	vk.	40	
2229	Australien	3 pence 1956, 57 og 62, KM 57, 6 pence 1956, KM 58, Shilling 1957, KM 59, Florin 1946, KM 40a og 50 cents 1966, KM 67, alle Ag., i alt 7 stk.	vk.	40	
2230	Britisk Indien	2 Annas 1841, KM 459/460, ½ rupia 1943 og 44, KM 552, i alt 3 stk.	vk.	40	
2231	Mecklenburg	Lot 13 stk. i perioden 1767-1833	vk.	100	
2232	Danmark	Erik Menved, penning u.år, Roskilde, MB 338	1-1+	200	
2233	Danmark	Chr.4, 1 hulpenning 1629, H 144B, Schou 57	1-	200	
2234	Danmark	Chr.4, 3 skilling 1647, Glückstadt, H 176B	1-1+	250	
2235	Danmark	Chr.4, 2 marck 1646, H 148, Schou 48, perf.	1-	100	
2236	Danmark	Fr.3, 1 søsling 1658, Glückstadt, H 150, Schou106	1/1-1+	500	
2237	Danmark	Chr.5, Skilling 1676, H 75A, Schou 28	1	75	
2238	Danmark	Chr.5, Krone 1692, H 90C, Schou 24, ar revers	1+	1.100	
2239	Danmark	Chr.8, 32 skilling 1842, H 5	1-1+	225	
2240	Australien	5 dollar 2008 guld 1,24 g .999 i plastkapsel, KM 950	0	250	
2241	Demokratiske Republik Congo	20 franc 2006 guld 1,24 g.999 i plastkapsel	0	250	
2242	New Zealand	1 dollar 2007 guld 1,24 g .999 Polar logo i plastkapsel, KM 296		250	
2243	Tyskland	10 euro 2005, 16,6 g finsølv i kapsel, KM 241	0	60	
2244	Danmark	1 øre 1923	01	15	
2245	Danmark	2 øre 1918, 1919 Fe, fladpræg	vk.	50	
2246	Danmark	5 øre 1912, plet rev.	1+	35	
2247	Danmark	10 øre 1947	1-1+	400	
2248	Danmark	25 øre 1945	01-0	100	
2249	Danmark	1 krone 1924	1-	300	
2250	Danmark	2 krone 1916	1+-01	50	
2251	Grønland	1 krone 1926 (2)	vk.	50	

2252	Grønland	Grønlands Administration repartitionsmærker (1910-1926) 1,2,5,10,25,50 øre, 1 kr., påstemplet kavane, i alt 7 stk.		150	
2253	Færøerne	Fuglefjord (1929-33) 10 øre, Sieg 3.4	1-1+	150	
2254	Danmark	Erindringsmønt 2 krone 1906	1+	75	
2255	Tyskland	2 mark 1937A og 1939A, KM 93	vk.	25	
2256	Norge	24 skilling 1747, Sieg. 3.1, NM 4	1/1-	300	
2257	Norge	3 skilling 1868, Sieg 5, NM 18	1	100	
2258	Danmark	Erindringsmønter 1906, 12, 23, 37, 45, 53, 58, 64, 67, 68, og 72, i alt 11 stk. 146,8 g.finsølv	vk.	325	
2259	USA	Dollar 1886, KM 110	1+	75	
2260	Danmark	1 krone 1946	01-0	15	
2261	Danmark	1 øre 1934, 35, 36, 38, 39 og 40, i alt 6 stk.	0	100	
2262	Danmark	10 øre 1917	01-0	25	
2263	Danmark	2 krone 1875	1+-01	200	
2264	Danmark	2 øre 1931	01-0	75	
2265	Danmark	25 øre 1924	01	25	
2266	Danmark	5 øre 1941	01-0	25	
2267	Danmark	25 øre 1904	1+-01	50	
2268	Danmark	5 øre 1904, ks.	1-1+	25	
2269	Danmark	2 krone 1916	01	100	
2270	Danmark	5 øre 1902	1-1+	25	
2271	Danmark	5 øre 1875	1	100	
2272	Danmark	Fr. 4, 12 sk. 1720, H 49, samtidig forfalskning?	1-1+	100	
2273	Danmark	Chr. 7, ½ skilling 1771, H 38, Sieg 1.3	1-1+	25	
2274	Danmark	Fr. 3, 2 skilling 1668, H 140A, 23,2	1	35	
2275	Danmark	Fr. 3, 4 skilling 1669, H 137, Sieg 25,2, let buklet	1-1+	150	
2276	Danmark	Fr. 4, skilling 1719, H 45	1	75	
2277	Danmark	2 øre og 5 øre 1941	0-01	35	
2278	Danmark	Chr. 4, 8 kroneskilling 1620, H 114A, bl. revne	1	350	

2279	Danmark	Fr. 3, 2 skilling 1654, H 130B, Sieg 16.2, SAA 38k	1	50
2280	Danmark	Fr. 3, 2 skilling 1665, H 134B, Sieg 20.3, SAA 63, Schou 102	1	25
2281	Danmark	25 øre 1944	01	35
2282	Danmark	5 øre 1875, 82 og 84	vk.	50
2283	Danmark	5 øre 1906, 17, 18j, 19 br. (2), 20 og 21, i alt 7 stk.	vk.	75
2284	Danmark	Chr.4, 4 skilling 1644, mørk, H 150, Sieg 47.2	1-1+	200
2285	Danmark	Seddel, 100 krone 1991 E1, Sieg 142	01-0	100
2286	Slesvig	1/16 rigsdaler (dobbeltskilling) 1607 Sieg 6.7, Lange 291	1+-01	100
2287	Danmark	Chr. 4, 2 skilling 1627, H 134A	1	50
2288	Danmark	Chr. 8, 32 skilling 1842, H 5	1-1+	150
2289	Danmark	Chr. 7, 1/15 specie 1797, H 15	1	100
2290	Danmark	Fr. 4, 8 skilling 1729, H 54	1-1+	150
2291	Danmark	Chr. 5, krone 1694, Glückstadt, H 125A	1	600
2292	Danmark	Chr. 4, mark 1644, H 149	1/1-	75
2293	Danmark	Chr.4, 8 skilling 1624, H 133	1-1+	200
2294	Danmark	Fr. 2, skilling 1583, H 28	1-1+	350
2295	Danmark	Hans, hvid uden år, G 31, Sieg 1.1, Malmø	1-1+	350
2296	Gotland	Gote (ørtug) ca. 1380-ca. 1420, G 135	1	125
2297	Danmark	Erik Menved, Nørrejylland, 1286 - 1319, MB 433	1-1-	50
2298	Danmark	Erik af Pommern, sterling ca. 1412 - 1420, Lund, G 9	1/1-	50
2299	Danmark	Chr. 4, søsling lybsk (16)Z4, Glückstadt, H 171, Schou 156	1-1+	250
2300	Danmark	Fr. 4, 16 skilling 1714, H 47, ks.	1	150
2301	Danmark	Fr. 3, søsling 1651, H127, korroderet	1	125

**Mange års erfaring fra Den Kgl. Mønt
med medalje- og møntproduktion**

Villadsen Metal & Design | danske-medaljer.dk

Bliv web-medlem i Dansk Numismatisk Forening

Spar 150 kr.

Web-medlem: 200 kr.

Almindelig kontingent: 350 kr.

Med et web-medlemskab har du de samme muligheder for at deltage i foreningens arrangementer og auktioner som almindelige medlemmer.

Men i stedet for at modtage medlemsblade og auktionslister pr. post henter du dem selv fra vores hjemmeside – eller får dem sendt med email.

*Se alt om DNFs auktioner, bogtilbud og om indmeldelse i foreningen på: **numismatik.dk***

**Dansk Numismatisk
Forening afholder
hvert år i oktober
Nordens største og
hyggeligste møntbørs**

MøntBørs-medaljen 2019

numismatik.dk

**DANSK
NUMISMATISK
FORENING**

ANTIKKENS VERDEN - ROM ÅR 238

GORDIAN I & GORDIAN II, 238

Glød dig til mødet **torsdag den 10. marts**, hvor Niels Nielsen kommer og fortæller den spændende historie om *sekskejseråret* 238 e.Kr., hvor 6 forskellige kejsere regerede i Rom. Flere blev myrdet og en enkelt tog sit eget liv.

Slå op på DNF's online møntkatalog med vurderingspriser

møntkataloget.dk

Kan også printes ud

Tyverierne fra Kungliga Myntkabinettet

af Martin W. Jensen

Den svenske pendant til Den Kongelige Mønt- og Medaillesamling, Kungliga Myntkabinettet, har i de senere år været involveret i en spektakulær sag om tyveri og hæleri.

Sagen omfatter over 1500 numismatiske genstande med en værdi på over 25 mio. svenske kroner, og har bl.a. været beskrevet i SVT-dokumentaren 'Guldfeber'.

Sagen startede i 2015, da en journalist på SVT fik et tip om, at der var en skandale under opsejling på det velestimerede Kungliga Myntkabinettet, der har en af de største nationale numismatiske samlinger i verden. Det viste sig, at chefen indtil 2012, Ian Wiséhn, i 2013 var blevet fanget på video, da han til et eftersyn stjal et kostbart frimærke. Sagen førte til, at man lavede en gennemgang af en del af samlingerne, og det afslørede, at hundredevis af mønter manglede, bl.a. en sjælden gulddukat fra 1615 til en værdi af over ½ mio.

Sagen blev efterforsket, og Wiséhn, der havde haft fri adgang til alle samlinger, tilstod tyverier fra både Kungliga Myntkabinettet og Gøteborgs Stadsmuseum. Han blev i 2017 idømt tre års fængsel.

En såkaldte familie-rubel fra 1836 som den, den sigtede solgte på auktion for 510.000 kroner.

Sagen sluttede imidlertid ikke der, idet det viste sig, at en anden tidligere ansat på Kungliga Myntkabinettet også var involveret. Denne person blev tiltalt for hæleri for godt 4 mio., efter at have solgt bl.a. vikingemønter, sjældne amerikanske dollars og en såkaldte russisk familie-rubel på auktion. Den

anklagede hævdede – tilsvarende Wiséhn – at der var tale om mønter, som han havde arvet eller købt, og at det måtte være et tilfælde, at præcis de samme mønter manglede i den kongelige samling.

Trods den ikke særligt overbevisende forklaring om mønternes proveniens, gik manden fri. Da man ikke kunne bevise, hvordan han havde fået fingre i mønterne, var han kun tiltalt for hæleri, men ikke tyveri. Og forældelsesfristen for hæleri er i Sverige 10 år, og den frist var overskredet, da sagen blev rejst i december 2018. Sagen kunne ikke realitetsbehandles, og anklagen blev derfor frafaldet.

KOMMENDE NUMISMATISKE ARRANGEMENTER

- 6. marts 2022, Møntbørs Holbæk og Omegns Møntklub
- 10. marts 2022, Foredrag ANF om antikke mønter
- 20. marts 2022, Møntbørs Sydfyns Møntklub
- 3. april 2022, Mønter i Aalborg, Aalborg Møntsamlerforening
- 30. april 2022, Anvisningssalg ANF af Carstens Werges samling
- 15. maj 2022, Møntbørs Silkeborg Møntsamlerforening
- 29. maj 2022, Møntbørs Slagelse Møntklub
- 17. september 2022, ANF, Danmarks Største Byttedag
- 22. oktober 2022, Jubilæumsfest ANF

Slå op på DNF's online møntkatalog med vurderingspriser

møntkataloget.dk

Kan også printes ud

AUKTIONSLISTE 24. MARTS 2022

Nr.	Land	Beskrivelse	Kval.	Opråb	Notat
-----	------	-------------	-------	-------	-------

2302	Antikken	Severus Alexander 222-235, denar. Rev. P.M.TR.P.Cos. 11. PP	1+	125	
2303	Antikken	Claudius 2, 268-270, Antoninian. Rev.TRP II	1	30	
2304	Rom	Hadrian 117-138 AD, sesterts Fortuna, Rom, 23,6 g, 34 mm - gammel italiensk seddel medfølger	1-	100	
2305	Danmark	Chr. 4, Søsling u. år (1607-09), H 81(B) 0,62 g, perforeret Sieg 13.3	1-1+	300	
2306	Danmark	Fr. 3, 2 skilling 1664, Aagaard 56, H 133B, S 52var, Sieg 19.2	1-1+	200	
2307	Danmark	Fr. 5, 2 skilling 1750, PNVH, H 36A	1+	170	
2308	Danmark	Chr. 7, 1/2 sk. 1771, H 38	1+	30	
2309	DK emblem	Bryggeriarbejderforeningen 1881, Bgs. 13		20	
2310	Danmark	Christoffer 1, Penning, Roskilde, MB 82	1-1-	200	
2311	Danmark	Fr. 3, 2 skilling 1654, SAA 38k, H 130B, S 54, Si 16.2	1+	150	
2312	Danmark	Fr. 5, Speciedaler 1764, H 27A, S 1	1-1+	10.000	
2313	Danmark	Fr. 7, ½ sk. 1857, H 17B	01-0	50	
2314	Danmark	Fr. 7, 1 sk. 1860, H 16B	01-0	50	
2315	Danmark	Chr. 9, ½ sk. 1868, H7	01-0	50	
2316	Danmark	Chr. 9, 1 sk. 1867, H 6	UNC	100	
2317	Danmark	Chr. 9, 1 sk. 1870, H 6	01-0	100	
2318	Danmark	Chr. 9, 1 sk. 1871, H 6	01-0	100	
2319	Danmark	DKM Årssæt 1996, 1997, 1998	0	110	
2320	Sudan	2 1/2 + 5 pounds 1976, 63 g sterlingsølv, KM 70/71	0	140	
2321	Venezuela	25 + 50 bolivares 1975, 63 g sterlingsølv, Y 46/47	0	140	
2322	Jordan	2 1/2 + 3 dinars 1977, 63 g .925, KM 31/32	0	140	
2323	Nepal	25 + 50 rupees 2031, Ag, 57 g 0.500, KM 839,841	0	70	

2324	Botswana	5 + 10 pula 1978, 63 g sterlingsølv, KM 11a/12a	0	140	
2325	Etiopien	10 + 25 birr 1977, 63 g sterlingsølv, KM 61a/62a	0	140	
2326	Armenien	100 DRAM 2006, Polarår, Ag 28,28 g .925, KM 127 i kapsel	0	50	
2327	Sverige	Oscar 2, 2 kroner 1897, Sieg 60, SM 53	1	40	
2328	Costa Rica	Costa Rica, 50-Centavos 1887. Kontramarkeret med "UN COLON" og "1923", KM 163	1- 1+//1+	30	
2329	DVI	5 cent 1859. Kontramarkeret med "EM", S 17	1-	20	
2330	Polen	August 3. Schilling 1753A. Groschen 1755H., KM 1, 2a	1	20	
2331	Indien	Akbarnagar. 1/4 Rupee, 16.årh. 14x15mm sølv 2,7g	1	20	
2332	Sverige	ALLAN DAHL på 5 øre 1882, CEJ 10, Carl-Erik Jensen, Nordiske mønter i reklamens tjeneste, NR-44 1995.	1-1+	40	
2333	Tyskland	Paderborn, 6-Pfennig 1706. Kontramarkeret med "CA" = Clement August., KM 174	1-/1- 1+	40	
2334	Tyske stater	8 stk. mønter fra perioden 1728-1862	vk.	100	
2335	Danmark	Erik af Pommern, hulpenning u.år, Næstved, Sieg 2, G.5	1-1-	175	
2336	Danmark	Chr.4, 1 søsling 1625, H 171	1	90	
2337	Danmark	Chr.4, 4 skilling 1620, H 115A, Schou 164, årstal svært læsbart	1	150	
2338	Danmark	Chr.4, Krone 1625, H 127, pletter på advers	1-1+	800	
2339	Danmark	Fr.3, 3 skilling 1665, Glückstadt, H 152, Schou 55, Sieg 150.1, buklet	1+	250	
2340	Danmark	Chr.5, 2 skilling 1677, H74b, i alt 5 stk.	vk.	125	
2341	Danmark	Fr..VI - ½ sk.1719, Sieg 1.2. - 1 sk.1723, H 51 - 2 sk. 1716 Glückstadt, H 59 - 4 sk. 1728, H 52 og 12 sk.1716, H 62	vk.	150	
2342	Danmark	Chr.8, Speciedaler 1846, H 3F	1+	1.100	
2343	Tyskland	1 pfennig 1937 -1944, med 1938B,J, flotte, i alt 15 stk.	vk.	40	

2344	Tyskland	5 pfennig 1908 - 1942, flere pæne, i alt 13 stk.	vk.	30	
2345	Tyskland	50 pfennig 1927-1937, flere flotte, i alt 7 stk.	1+	60	
2346	Tyskland	3 mark 1922A, KM 28 og KM 29, i alt 5 stk.	01-0	40	
2347	Schweitz	20 rappen 1859B - 1933, med 1884(01), i alt 6 stk.	vk.	50	
2348	Østrig	1,2 corona 1892 og 1912	1-1+	45	
2349	DVI	½ og 5 cents 1905	1+	50	
2350	Danmark	1 øre 1894 - 22, i alt 11 stk, nogle lidt pæne	vk.	20	
2351	Danmark	1 øre 1874 -1972, med 1917, 26, 41(01), i alt 76 stk., i Rødt Sieg album	vk.	190	
2352	Danmark	5 øre 1884 - 1941, med 1884, 94, 99(1+), 1917(1+), i alt 25 stk. i Rødt Sieg album	vk.	170	
2353	Peru	1 sol 1872, KM 1872 og KM 196.3	1+	80	
2354	Holland	1 gulden 1914 og 1929	1-1+	45	
2355	Ionisk Ø, Cypern	Lepton 1851., 1/4 piastre 1926, ½ piastre 1943, KM 34, 16, 22a	vk.	45	
2356	Kina	20 yuan 2006 guld 1,56 g .999 i plastkapsel, KM 1661	0	300	
2357	Mongoliet	1000 tugrik guld 1,24 g .999 i plastkapsel, KM 253	0	250	
2358	Danmark	Erindringsmønter 1945 vh., 1953(2), 1958(3), 1960(3), 1964 i alt 10 stk.	vk.	300	
2359	Danmark	Møntbrev kronprinsens bryllup 2004	0	20	
2360	Danmark	1 øre 1926	01	100	
2361	Danmark	2 øre 1923	01	20	
2362	Danmark	5 øre 1913	1-1+	360	
2363	Danmark	10 øre 1948, 1960, 1960 (begge typer)	01-0	40	
2364	Danmark	25 øre 1947	01	50	
2365	Danmark	1 krone 1941	1+	75	
2366	Danmark	2 krone 1924, 1941, pudsede	1-	50	
2367	Grønland	5 krone 1944, plet rev.	1	150	
2368	Div.	10 stk. frimærkepenge, 1 ører	vk.	50	
2369	Færøerne	Fuglefjord (1929-33) 25 øre, Sieg 3.6	1+	100	

2370	Danmark	Erindringsmønt 2 krone 1912	1+	50	
2371	Tyskland	4 reichpfenning 1932A, KM 75, 3 mark 1922A, 200 mark 1923A, E, G og J samt 500 mark 1923A, i alt 7 stk.	vk.	25	
2372	Danmark	20 krone 1910, Margrethe 70 år, Sieg 32	Proof	60	
2373	Danmark	100 krone 2008 Nordlys, Ag, i æske, Sieg 3 A	0	150	
2374	Danmark	200 krone 2004 (brylluppet) Sieg 31	0	190	
2375	Danmark	Fr.1, søsling 1524, København, G 57	1-	100	
2376	Danmark	Chr.5, 8 skilling 1695 Glückstadt, H 127A, små ridser	1	40	
2377	Danmark	Fr. 6, 2 rigsbankskilling 1818, H 36	1-1+	80	
2378	Danmark	Fr. 7, dreiling 1850, sechsling 1850,1851 i alt 3 stk.	vk.	60	
2379	Preussen	1+2+2+3+3 pf. 1861A,1857A,1865A,1867A, 1867B	vk.	15	
2380	Norge	10 øre/3 skilling 1875, Sieg 24, NM 78	1-	50	
2381	Sverige	10 øre 1855 G	1+	25	
2382	USA	Dollar 1889, KM 110	1+	75	
2383	Danmark	100 kr A3002A	0	110	
2384	Danmark	25 øre 1907, plet på adwers	01	50	
2385	Danmark	25 øre 1904	1+-01	50	
2386	Danmark	Chr. 4, skilling 1621, H 119C, ks.	1-1+	100	
2387	Danmark	Chr. 4, 3 skilling 1643, Glückstadt, H 176A, Sieg 170.2	1	100	
2388	Litteratur	Jørgen Sømod, Hvid, Skilling, Øre, ubrugt eksemplar		400	
2389	Litteratur	Jørgen Sømod, Danske mønter bind 1 og 2, ubrugte eksemplarer		400	
2390	Danmark	Danske Prøve Euro 2002	0	100	
2391	Medalje	Guld mindedukat Fr. 9, 1972, 3,5 g., / 900/1000	0	700	
2392	Danmark	Chr.8, Rigsbankdaler 1848 VS, har været indfattet, H 4A	1	75	
2393	Danmark	10 øre 1945	1	100	
2394	Danmark	1 krone 1958 - 6 stk.	01-0	30	
2395	Grønland	1 krone 1926	1+-01	50	

2396	Preussen	2 mark 1904 A, 10 g. finsølv, KM 522	1	30
2397	Tyskland	5 mark 1935 A, 1936 A, 25 g finsølv, KM 86	vk.	70
2398	USA	Dollar 1922 D, KM 150	1-1+	75
2399	Danmark	Fr. 5, skilling 1764, Fr. 6, skilling 1809, skilling 1813, 2 skilling 1810, 2 rbs 1836, Chr. 7, 1 rbs 1842 FF, Fr. 7, 4 skilling 1854 og 56 og Chr. 9, skilling 1867, i alt 7 stk.	vk.	50
2400	Danmark	DKM, Møntsæt 1981, omslag bøjet	0	25
2401	Danmark	DKM, Møntsæt 2010, label på omslag	0	100
2402	Danmark	1 krone 1947, H 23	01-0	15
2403	Danmark	10 øre 1884	1-1+	300
2404	Danmark	10 øre 1920	1+-01	25
2405	Danmark	2 krone 1876	1+-01	200
2406	Danmark	2 øre 1927, HCN	01	20
2407	Danmark	25 øre 1942	0-01	150
2408	Danmark	5 øre 1944, rest af møntskær	01-0	150
2409	Danmark	5 øre 1902	1-1+	25
2410	Danmark	10 øre 1911	1+	100
2411	Danmark	1 øre 1917	01	100
2412	Danmark	5 øre 1904	1-1+	100
2413	Danmark	25 øre 1905	1-1+	25
2414	Danmark	Fr. 4, skilling 1722, H 51, 8 skilling 170x, H 42 og 8 skilling 1703, Glückstad, H 58, i alt 3 stk.	vk.	50
2415	Danmark	Chr. 7, ½ skilling 1771, H 38, Sieg 1.1	1-1+	25
2416	Danmark	Fr. 3, 2 skilling 1669, H 140C, 23,6	1	25
2417	Danmark	Fr. 6, 16 skilling 1818, H 30B, 23,2	1+	500
2418	Danmark	Chr. 4, 8 skilling 1630, H 141	1-1+	500
2419	Danmark	Fr. 3, 2 skilling 1667, H 139A, Sieg 22.1, SAA 71a	1+	500
2420	Danmark	Fr. 3, 2 skilling 1655, H 130B, Sieg 16.2, SAA 41	1+	150
2421	Cuba	Centavo 1915, 16, 20 og 46, KM 9.1 og 9.2, i alt 4 stk.	vk	20
2422	Danmark	25 øre 1943	01-0	50

2423	Danmark	5 øre 1902	1-1+	40	
2424	Danmark	Lidt træet seddelsamling, nogle med anmærkninger. 1 kr 1918-1921 (4), 5 kr 1958-59 (2), 10kr 1942, 10kr 1955(huller), 10 kr 1972-78 (5), diverse (4)	vk.	70	
2425	Sverige	"Morfar" album, ej komplet, dobbeltbesat, >153g finsølv. ½+1+2+10+25+50ø 1856-2005. Brutto 2,8kg ANF garanterer ikke for korrekt møntplacering	vk.	500	
2426	Danmark	10 krone 1976, B0761N	0	20	
2427	Danmark	100 krone 1941B, Hannibal	1+-01	200	
2428	Danmark	5 krone 1933B, Neergaard, 10 små knappenålhuller	1-	50	
2429	Danmark	Fr. 5, Kurant dukat 1760, H 22C, loddespor revers	1+	1.000	
2430	Danmark	Chr. 8, 16 rigsbankskilling 1842, H 6	1	75	
2431	Danmark	Chr. 7, specie 1794, H 39A	1	950	
2432	Danmark	Fr. 4, 4 skilling 1727, H 52, ar på advers	1-1+	50	
2433	Danmark	Chr. 5, 2 skilling 1694, Glückstadt, H 129	1-/1	20	
2434	Danmark	Chr. 4, 4 skilling 1644, H 150, Sieg 47.2	1	100	
2435	Danmark	Chr. 4, 4 skilling 1620, H 115A	1	150	
2436	Danmark	Fr. 2, skilling 1563, H 12	1	150	
2437	Danmark	Chr. 1, hvid uden år, G 23, Malmø	1-	75	
2438	Gotland	Fr. 1, hvid uden år, glad halvmåne under lammet, G 146, "peck-mark"	1-1+	400	
2439	Danmark	Erik Menved, Roskilde, 1286 - 1319, MB 401?	1-	25	
2440	Danmark	Christopher af Bajern, hvid u. år. Malmø, G 20	1	200	
2441	Danmark	Chr. 4, 3 skilling lybsk 16Z4, Glückstadt, H 169	1-1+	300	
2442	Danmark	Fr. 4, 12 skilling 1721, H 49	1-1+	125	
2443	Danmark	Fr. 3, skilling 1661, H 134A, jordfund	1	75	
2444	Danmark	Fr. 3, 2 skilling 1664, H 133B	1-1+	75	

2445	Danmark	Fr. 3, 4 skilling 1669. H 137, blanket "bøjet"	1-1+	200	
2446	Danmark	Fr. 3, 2 skilling 1665, H 134B	1-1+	75	
2447	Danmark	Fr. 5, 4 skilling 1764, H 39	1-1+	75	
2448	Oldenburg	Fr. 5, 2 mariengroschen 1762, H 7B, Sieg 53.4	1/1-	150	
2449	Tokens	Danmark og udland. Love tokens, 9 forskellige		100	
2450	Div.	Danmark. Mærkater, Landeværnet, Dansk jord paa danske hænder, to styk		50	
2451	Div.	Danmark. Kvitteringsmærker, 1 kroner. Ark m/25 stk. Udgivet af Frit Danmark		300	

Den skandinaviske flugt fra sølvet

af Michael Märcher, numismatiker, ph.d.

I juli 1872 mødtes delegerede fra Danmark, Norge og Sverige i København for at diskutere fælles økonomiske problemer - det vigtigste punkt på dagsordenen var landenes møntsystemer. Intens diskussion, vidtgående og fremsynede forslag kendetegnede mødet, der bebudede mærkbare ændringer af landenes monetære forhold.

Omfattende ændringer og sammenbindinger på det monetære område er langt fra et nyt fænomen i Europa. Generelt indgik de fleste vesteuropæiske lande i møntunioner i 1870'erne, der dog adskilte sig fra ØMU'en på væsentlige punkter. Datidens møntunioner handlede primært om at lave ensartede mønter, der kunne komme den internationale handel til gode. Desuden var der i 1870'ernes møntunioner kun tale om et monetært samarbejde, den økonomiske dimension var udeladt.

Årtiet var også præget af andre monetære ændringer; mange af de møntsystemer, der var baseret på ædelmetaller, blev ændret. For Danmarks vedkommende var reformåret 1873, hvor man med møntloven af d. 23. maj, der skulle træde i kraft

d. 1. januar 1875, ikke blot etablerede Den Skandinaviske Møntunion, men også gik fra sølvmøntfod til guldmøntfod.

I 1863 og 1866 blev hhv. det første og andet Skandinaviske Nationaløkonomiske møde afholdt. Det var møder mellem Danmark, Norge og Sverige, hvor man bl.a. diskuterede fælles problemer i landenes møntsystemer. Problemerne blev både forværret og fremskyndet omkr. 1872. Som følge af Tysklands samling i 1871 og den Tysk-franske krig 1870-71, hvor Tyskland fik 5 mio. guldfranc (1.613 tons guld) i krigsskadeerstatning, muliggjordes Tysklands overgang fra sølvmøntfod til guldmøntfod. Det betød, at sølvprisen på sigt ville falde kraftigt pga. det kommende salg af tysk sølv.

Den danske regerings reaktion på Tysklands overgang til guldmøntfod var nedsættelsen af en dansk møntkommission d. 1. juni 1872. Dens formål var at undersøge, om det ville være fornuftigt og muligt for Danmark at basere sit møntsystem på noget andet end sølv. Med andre ord var det klart for den danske regering, at det var uholdbart at forsætte med den nuværende sølvmøntfod.

Det erkendte Norge og Sverige også på det tredje Skandinaviske Nationaløkonomiske møde i juli 1872 i København. Herefter var mødet primært en diskussion af de tilbageværende monetære muligheder for de skandinaviske lande. Overordnet var der fem muligheder tilbage:

- 1. Tilslutning til den Latinske Møntunion.
- 2. Tilslutning til den Tyske Møntunion.
- 3. Tilslutning til Sterlingområdet.
- 4. At lave et rent rationelt guldfodssystem mht. hovedmøntens vægt og værdi; den såkaldte grammønt.
- 5. At lave et selvstændigt guldmøntfodssystem, der byggede ovenpå sølvmøntfoden.

Den Latinske Møntunion blev dannet i 1865 mellem Belgien, Frankrig, Italien og Schweiz, mens Grækenland først tilsluttede sig i 1868. Det var en møntunion, hvor hovedmønterne var baseret på både guld og sølv. Det kaldes bimetalisme, hvilket kræver et konstant fast prisforhold mellem guld og sølv. Datidens

marked indenfor guld- og sølvhandel var meget frit, dvs. i høj grad styret af udbud og efterspørgsel. Derfor var det både praktisk umuligt og økonomisk ufornuftigt at have et bimetalisk system. Det blev fremhævet på mødet, hvilket var den primære årsag til at den Latinske Møntunion blev fravalgt.

Før Frankrigs nederlag i krigen mod Tyskland 1870-71, havde de skandinaviske lande ellers været interesseret i den Latinske Møntunion, særligt pga. den anerkendte franske guldfranc. Den Tysk-franske krig fik altså på flere måder stor betydning for den monetære udvikling i Skandinavien.

I forbindelse med Bismarcks samling af det tyske rige i 1871, blev den Tyske Møntunion dannet d. 4. dec. 1871. På mødet blev der fra norsk og svensk side argumenteret for, at der ville være mange økonomiske gevinster ved en tilslutning til den Tyske Møntunion. Men de danske delegerede, der var langt i overtal på mødet, huskede stadig krigen og nederlaget i 1864. De fremførte flere nationale og suverænitetsmæssige betragtninger og fik dermed forhindret yderligere diskussion om tilslutning til den Tyske Møntunion. Antageligt foregik diskussionen af den Tyske Møntunion fra dansk side kun af formelle årsager, en tilslutning dertil kunne i danske øjne aldrig blive en realitet.

Reformen i 1873 betød ikke kun en ændring af hovedmønternes metal, men også af enhederne. Efter Statsbankerotten i 1813 og til 1873 var det danske møntsystem lavet sådan; at én rigsdaler (før 1854 rigsbankdaler) var lig 96 skilling, mens én krone efter 1873 var lig 100 øre. Efter 1873 lå decimaltal altså til grund for møntsystemets nominaler, det kaldes også for et metrisk system. Med andre ord gik man med reformen i 1873 fra en umetrisk sølvmøntfod til en metrisk guldmøntfod.

Det blev på mødet enstemmigt vedtaget, at man skulle gøre alt for at indføre det metriske system. Denne holdning var afgørende for afvisningen af en evt. tilslutning til Sterlingområdet. Selvom det i 1872 var verdens mest udbredte system, gjorde netop dets grundenheder: 12 og 20, at man hurtigt afviste det som ønskværdigt.

En evt. tilslutning til et eksisterende system var altså ikke mulig, hvorfor et nyt måtte skabes. Hovedkonflikten på mødet kom til at handle om dette: Skulle det nye guldmøntfodssystem være så rationelt som muligt, eller skulle det nye system ligne det eksisterende system mest muligt.

Konsekvenserne af den mest rationelle tankegang krævede en fem grams møntenhed: En fem grams mønt med en legering af 90 % guld ville være særdeles nem at benytte ved handel med udlandet, da den præcist ville indeholde 4,5 gram guld. Man ville gøre op med de skæve vægtenheder og dermed værdienheder som mønterne i Skandinavien hidtil havde haft, hvor eks. en svensk rigsdaler i 1870 i gennemsnit indeholdt ca. 6,3761 gram rent sølv. Grammønten ville sandsynligvis kunne blive en internationalt anerkendt og benyttet handelsmønt. En mønt, hvis værdi stammede fra sølvmøntfoden, havde derimod ingen muligheder internationalt.

På trods af, at de ledende økonomer på mødet argumenterede godt og fornuftigt for grammønten, blev forslaget ikke vedtaget. Mindre visionære kræfter formåede nemlig at få vedtaget nedenstående forslag med overvældende flertal, inden grammøntsforslaget var blevet endeligt fremsat: *"at Guldfoden snarest mulig antages, at Decimalsystemet gennemføres, og at Overensstemmelse i Henseende til Møntsystem mellem de tre nordiske Riger opnaas,"*.

Forslaget viser, at der var et stærkt ønske om at løse problemerne i et fællesskab mellem de tre lande. Den primære grund hertil var, at Sverige havde et alvorligt problem med det forhold, der var mellem de tre landes mønter før 1873. Her cirkulerede mønter fra landene nemlig på tværs af landegrænserne, ud fra det forhold at én norsk speciedaler var lig to danske rigsdalere, som svarede til fire svenske rigsdalere. Den svenske centralbank tabte nemlig til stadighed penge på denne cirkulation, da fire svenske rigsdalere indeholdt 25,5044 gram rent sølv, mens to danske rigsdalere og én norsk speciedaler indeholdt hhv. 25,2816 og 25,2966 gram rent sølv. De svenske mønter havde således en væsentlig højere finvægt end de norske og danske. Hvorimod de danske kun havde en finvægt, der lå meget lidt under de norske. Det nye system skulle udjævne denne forskel. Hvilket også var en af grundene til, at man havde overvejet de andre alternativer, der hver især ville have elimineret problemet.

Mødet endte med nedsættelsen af en nordisk møntkommission, der skulle undersøge; hvordan man ved antagelse af guldmøntfoden kunne bringe overensstemmelse mellem de tre landes møntsystemer. For at den brede befolkning i de tre lande ikke skulle udsættes for unødige gener, byggede kommissionsforslaget ovenpå det eksisterende system. Forslaget fra den nordiske kommission kom d. 20. sep. 1872, og blev optaget af den danske møntkommission, der d. 12. dec. samme år kunne præsentere et forslag til en ny møntlov.

De nye hovedmønter i det nye skandinaviske møntsystem skulle være 10- og 20-guldkroner med en legering på hhv. 90 % guld og 10 % kobber. Af ét kilo rent guld skulle der udmøntes 248 stk. 10-kroner og 124 stk. 20-kroner. De nye hovedmønter var altså udregnet efter det metriske system. Tidligere havde man som vægtenhed for rigsdalerens sølvindhold brugt den kölnske mark. Regneenheden skulle være en tiendedel af 10-kronen og en tyvendedel af 20-kronen og kaldes for én krone, der deles i 100 øre. Øre er et middelalderligt nordisk møntnavn, som man i Sverige havde genoptaget brugen af i 1855. Krone som møntnavn blev første gang anvendt om en guldmønt under Frederik II (1559-1588). Det var først under Christian IV (1588-1648) der blev fremstillet sølv mønter med navnet krone, de havde i begyndelsen en kongekrone som motiv. Således var både øre og krone gamle skandinaviske møntnavne.

Man fastsatte ved omvekslingen prisforholdet mellem guld og sølv til 1:15,5, hvorfor værdiforholdet mellem det gamle og nye system blev følgende: 10 svenske rigsdalere blev lig én guldtikrone. Således blev én svensk rigsdaler lig én ny 1-krone, mens én dansk rigsdaler blev lig to kroner. Det er baggrunden for, at man også i dag kan høre personer betegne én 2-krone som én daler.

Møntloven byggede således på mødets diskussioner og detaljerne fra det nordiske kommissionsforslag. Mht. de overordnede linier i Danmarks monetære valg og fravalg i 1872 går der med andre ord en lige linie fra mødets diskussioner til den endelige reform i 1873. Den blev vedtaget i Danmark med møntloven af d. 23. maj 1873. Det var dog først fra d. 1. januar 1875, at der kunne betales med 10- og 20-kronerne. Ligeledes blev den nye regningsenhed kronen først indført fra d. 1. januar 1875.

Norsk guld 10-krone 1874 med dobbelt værdiangivelse

Implicit i reformen var desuden grundlaget for Den Skandinaviske Møntunion af 1873 bestående af Danmark og Sverige. Norge tilsluttede sig først unionen i 1875, da Stortinget stemte imod forslaget i 1873. På trods af afvisningen af unionen, gik Norge alligevel over til guldmøntfod, men beholdt samtidig speciedaleren som regneenhed. Det kom der nogle anderledes mønter ud af, nemlig mønter med dobbelte værdiangivelser:

Norsk guld 20-krone 1875 med dobbelt værdiangivelse

Artiklen har tidligere været bragt i 'Medlemsbladet for Mønt- og Medaillesamlerforeningen i Aarhus Stift', nr. 305, december 2002.

**Mange års erfaring fra Den Kgl. Mønt
med medalje- og møntproduktion**

Villadsen Metal & Design | danske-medaljer.dk

MØNTER og SEDLER

Medaljer - Ordner - Oldsager - Fossiler - Antikker

KØBES og SÆLGES

Åben tirsdag til fredag kl. 11-17.30
Lukket mandag og lørdag

HAFNIA COINS

Finn Rasmussen

Gl. Kongevej 172 DK 1850 Frederiksberg C
Tlf. *45 – 33 21 71 27

www.hafniacoins.dk hafniacoins@gmail.com

BESTYRELSEN

Formand: Steen Jakobsen, 40 46 44 19: e-mail: formand@anf-mont.dk

Næstformand: Finn H. Meier,30 57 19 05

Kasserer: Steffen Nygaard,.....30 26 65 20: e-mail: kasserer@anf-mont.dk

Sekretær John Jørgensen, 28 52 55 33 email:
johnjorgensen70@gmail.com

Best.medl.: Jørgen Frederiksen,..... 22 53 49 76: e-mail: jaf@ds9.dk

Redaktør: Martin W. Jensen, 31 54 95 83: e-mail: kryhlmj@hotmail.com

INFORMATION

Foreningens møder afholdes i Foreningscentret Amager Landevej 71, 2770 Kastrup
Møderne begynder kl. 18.00 - Eftersyn kl. 18.00-19.00 - Auktion ca. kl. 19.10.

Auktionsmateriale indleveres til et medlem af auktionsudvalget, som består af Steffen Nygaard, Jørn Rasmussen, Kim Jacobsen og Steen Jakobsen. I auktionsgebyr svares der af sælger 3 % eller min kr. 3,- og maksimalt kr. 50,- af hammerslagsbeløbet. Købere på foreningens auktioner betaler intet gebyr.

Brevbud til foreningens auktioner sendes via hjemmesiden. Alternativt pr. brev eller e-mail, så det er Steffen Nygaard i hænde senest kl. 10 på mødedagen.

Kontingent for 2021-22 andrager kr. 100,- (juniorer kr. 20,-) og skal iht. foreningens vedtægter være indbetalt senest den 1. september. Medlemmer som har betalt fuld kontingent i 2020/21 er kontingentfri i 2021/22. Kun medlemmer, som har indbetalt kontingent rettidigt, kan deltage i foreningens møder og auktioner. Kontingentet indbetales via netbank: **Nordea reg. nr. 2279 kontonummer 6896 655 173, eller via mobilpay 30 26 65 20 – HUSK AT SKRIVE MEDLEMSNUMMER.**

Hjemmeside: www.anf-mont.dk

MØDEKALENDER

2022
24. februar
10. & 24. marts
7. & 21. april
5. maj